

dr hab. Dariusz Kuźma prof. ndzw. UAP
dziedzina: sztuki plastyczne, dyscyplina: sztuki projektowe
Wydział Architektury i Wzornictwa,
Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu
60-967 Poznań, al. Marcinkowskiego 29
dnia 13.01.2017 r.

Adres e-mail: dariusz.kuzma@uap.edu.pl
Tel/mobile: +48 501 320 867

RECENZJA

dorobku twórczego, artystycznego oraz
działalności dydaktycznej i organizacyjnej
Pana **mgr inż. Bogumiła Oświęcimskiego**, pracownika ASP w Gdańsku,
sporządzona w związku z przewodem doktorskim
w dziedzinie: sztuki plastyczne, dyscyplinie: sztuki projektowe,
wszczętym przez Radę Wydziału Architektury i Wzornictwa Akademii Sztuk
Pięknych w Gdańsku.
Promotor: prof. Halina Kościukiewicz

ZLECENIODAWCA RECENZJI

Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku, Wydział Architektury Wnętrz i Wzornictwa.

Zlecenie zostało przeze mnie podjęte w związku z decyzją przesłaną mi przez Dziekana dr hab. Tadeusza Pietrzkiwicza – zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późniejszymi zmianami) art. 13.

W dniu z dnia 13.10.2016 r. otrzymałem informację, że decyzją Rady Wydziału zostałem powołany w skład komisji doktorskiej z funkcją recenzenta, w przewodzie doktorskim w dziedzinie: sztuki plastyczne, w dyscyplinie: sztuki projektowe, wszczętym do oceny osiągnięć Pana mgr inż. Bogumiła Oświęcimskiego, pracownika ASP w Gdańsku.

DOKUMENTACJA DOKTORSKA

Komplet dokumentacji w formie papierowej, stanowiący podstawę sporządzenia recenzji w bieżącym przewodzie doktorskim:

1. Życiorys.
2. Kopia dyplomu Politechniki Gdańskiej w Gdańsku o uzyskaniu tytułu magistra inżyniera architekta.
3. Spis dorobku pt. Działalność projektowa realizacje i projekty wykonane w latach 1977-2012 r. (w terminie późniejszym otrzymałem uzupełnioną listę zaktualizowaną do roku 2016).
4. Rozprawa doktorska pt. "Odręczny szkic jako wyraz i kontynuacja myśli twórczej, autorskie modyfikacje tworzenia rysunku perspektywicznego". (w wersji drukowanej i cyfrowej).
5. Album pt. "Projekty i realizacje".
6. Album pt. "Praca dydaktyczna".

PODSTAWOWE INFORMACJE O DOKTORANCIE

Pan mgr inż. Bogumił Oświęcimski, urodzony w 1952 w Gdańsku, w roku 1967 podjął naukę w Drugim Liceum Ogólnokształcącym w Gdańsku-Wrzeszczu. Następnie studiował na Politechnice Gdańskiej na Wydziale Architektury i Urbanistyki. Dyplom obronił w 1976r. w Instytucie Architektury i Urbanistyki Politechniki Gdańskiej uzyskując tytuł magistra inżyniera architekta.

Po studiach podjął pracę w zespole projektowym przy Pracowniach Sztuk Plastycznych w Gdańsku, oraz na stanowisku asystenta dr Tadeusza Kobzdeja

prowadząc ćwiczenia z geometrii wykreślnej w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Gdańsku do roku 1983. Od 1986 r. prowadzi własną pracownię projektową przy Związku Artystów Plastyków Polska Sztuka Użytkowa w Sopocie. Od roku 2000 zatrudniony został, jako wykładowca, a następnie starszy wykładowca na Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. Ten lakoniczny życiorys kończy informacja, iż w 2008 roku został odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski...

ROZPRAWA DOKTORSKA

Rozprawa doktorska pt. "Odręczny szkic jako wyraz i kontynuacja myśli twórczej, autorskie modyfikacje tworzenia rysunku perspektywicznego" Pana mgr inż. Bogumiła Oświęcimskiego realizowana pod opieką promotorską Pani prof. Haliny Kościukiewicz jest podsumowaniem jego drogi zawodowej i nabytych w wyniku tej drogi doświadczeń. Nie wiem tylko dlaczego wersja cyfrowa przekazanego mi do recenzowania materiału nosi inny tytuł: "Szkic koncepcyjny jako zanotowanie idei projektowej twórcy i zamierzone deformacje rysunku prowadzące do lepszego przedstawienia wizji projektowej".

"Celem pracy jest, jak pisze we wstępie Autor, przedstawienie zagadnień związanych z rysunkiem odręcznym, szkicem, jako zapisem bezpośrednim, najbliższym źródła powstania koncepcji projektowej. Hasło rysunek odręczny nie będzie jednak oznaczać li tylko pracy powstającej bez pomocy przyrządów kreślarskich takich jak przykładnica, liniał, trójkąt. Chcę też przedstawić metodę rysowania perspektywy przy przyrządach z wykorzystaniem praw rządzących rzutem środkowym, czyli perspektywą, a zawartych w geometrii wykreślnej."

W wyniku opracowania powstaje bardzo rzetelne kompendium wiedzy na temat metody i metodologii rysunku perspektywicznego. Szkicowanie, to pomimo upowszechnienia środowiska Cad wciąż przydatne narzędzie w pracy, zawsze (przynajmniej dla mnie ...) pozostanie pierwszym śladem zapisu procesu twórczego. Autor szczegółowo opisuje i analizuje drogę, jaką przechodzi Twórca od szkicu koncepcyjnego jako bezpośredniego śladu w procesie projektowania. W kolejnych rozdziałach poruszane są m.in.: teoria widzenia a geometria wykreślna, korekcja obrazu w perspektywie czołowej, opis metody pośredniej konstruowania perspektywy, perspektywa czołowa - jednozbiegowa, perspektywa boczna - dwuzbiegowa, perspektywa ukośna - trójzbiegowa, rysunek szkicowy w perspektywie pośredniej, deformacje perspektywy kolineacyjnej bezpośredniej. Pewnym podsumowaniem tematu staje się rozdział pt.: Umiejętności rysunkowe w pracy twórczej, który "...omawia wpływ samej czynności rysowania na postrzeganie intuicyjne, oraz uzyskanie bodźców inspiracyjnych podczas pracy z niedokończonymi swobodnymi szkicami. Rysowanie

intuicyjne, podparte warsztatem geometrycznym, staje się drogą równoległą z programami CAD prowadzącą do pełnego wyrażenia idei przez twórcę."

Celem pracy było określenie miejsca umiejętności szkicowania i swobodnego rysowania. *"Kreska pewna, dokładne określenie położenia formy w przestrzeni, w innym wypadku rozedrgana, poszukująca, wiele nakładających się linii, formy umykają jednoznaczemu określeniu. Wszystko to dużo mówi o osobowości twórcy."*

Rysunek szkicowy, jego wpływ na czysto mentalną wizualizację, będący inspiracją do dalszej pracy, odnaleźć można również w szkicowym poszukiwaniu formy w rzutach, przekrojach, widokach, niekoniecznie stworzonych w perspektywie lub aksonometrii. To poszukiwanie rozwiązań funkcjonalnych lub formalnych w szkicowaniu płaskich struktur, ma znaczenie w szybkim dojściu do zamierzonego efektu. W intuicyjnie wykonywanym szkicu możemy zobaczyć zupełnie nowe rozwiązania, bez systemowej analizy funkcji lub formy, możemy zostać zainspirowani.

Pomimo faktu, że możliwości kreowania świata cyfrowego są dzisiaj niemal nieograniczone, pozwalając na równowagę tego co rzeczywiste z tym co nierzeczywiste, to zapis "analogowy", oparty na wiedzy, umiejętnościach rysunkowych, wrażliwości Twórcy jest nie do przecenienia. Nie wyobrażam sobie, by pominąć ten sposób na jakimkolwiek etapie tworzenia. To sposób przekazywania idei i treści, w których ograniczone możliwości techniczne i technologiczne nie „zabijają” rzeczywistych intencji i możliwości kreacji.

Myślę, że najważniejsze cele i priorytety każdej pracy twórczej skupiają się wokół budowania spójnych całości o wzajemnych powiązaniach przestrzennych, funkcjonalnych oraz stylistycznych, kształtowania wnętrza o wyraźnych cechach tożsamościowych, a także poszukiwania równowagi pomiędzy wartościami kreatywnymi i technicznymi.

DOROBK TWÓRCZY

Pana mgr inż. Bogumiła Oświęcimskiego, zaprezentowany w formie albumu pt.: "PROJEKTY I REALIZACJE", to zbiór projektów i realizacji projektowych, na bardzo różnym poziomie i o bardzo szerokim zakresie. Wykaz ten obejmuje 46 pozycji architektoniczno- projektowych realizowanych w latach 1977-2016, czyli jak mniemam cały dorobek twórczy Doktoranta. Jest zestawiony tematycznie i w ramach określonych obszarów projektowych- chronologicznie. Osiemnaście wybranych projektów zostało przedstawionych w dołączonym albumie, z czego 2 datowane są na lata 90-te ubiegłego wieku, a reszta z nich powstała po roku dwutysięcznym. Propozycje projektowe pana mgr inż. Bogumiła Oświęcimskiego stanowią przykład poszukiwania nowych form wyrazu w architekturze oraz próbę określenia współczesnych cech tożsamości przestrzeni. Tworzy projekty z zakresu architektury i urbanistyki,

projektowania wnętrz, mebli. Zgromadzony i przedstawiony dorobek jest zróżnicowany, opracowany na przestrzeni prawie 40 lat pracy zawodowej Doktoranta przez co ocena jego wartości staje się bardzo utrudniona.

Wyróżnić zatem postanowiłem realizacje powstałe na początku drugiego tysiąclecia. Są to realizacje "bankowe": **projekt adaptacji lokalu użytkowego w Gdyni przy ul. 10 lutego na filię Banku Przemysłowo- Handlowego S.A.** (i dwa mniejsze obiekty wykonane dla tego samego inwestora) w autorskiej pracowni z zespołem architektów: Izabella Zawadzka, Teresa Piotrowska. Projekty zaprezentowane są w formie czytelnych rzutów i "świeżo namalowanych" perspektyw wykorzystujących trudną technikę malarstwa akwarelowego, którą Autor posługuje się z dużą swobodą.

Są to przestrzenie o charakterystycznych rozwiązaniach formy i funkcji, a ich design i wyraźnie akcentowana autorska idea stanowi odbicie twórczej postawy i przekonañ kandydata. Jednak w tych próbach „humanizacji” życiowej przestrzeni człowieka pomimo staranności opracowania i dbałości o detal nie znajdują świeżości i pozytywnej, twórczej siły w jaki powinniśmy kształtować w dzisiejszym świecie przestrzenne ramy swojego życia.

Kolejnym projektem są **budynki pensjonatu w Szklarskiej Porębie przy ul. Caritas.** Projektowane na zboczu Szrenicy nie zostały jednak zrealizowane. A szkoda, bo architektura obiektów dobrze wpisuje się w lokalny koloryt miejsca, wykorzystując charakterystyczne elementy stylistyczne i materiałowe typowe dla dolnośląskiego budownictwa. W dzisiejszych czasach rzadka staje się postawa poszanowania tożsamości miejsca i poszanowania tradycji.

Szczególną jednak pozycję w zaprezentowanym zestawieniu zajmują duże koncepcje architektoniczno- urbanistyczne; mowa tu o **projekcie koncepcyjnym centrum konferencyjnego w Brzeźnie w strefie nadmorskiej.** Koncepcja wykonana na zlecenie prywatnego inwestora, właściciela gruntów, składała się z hali z salami konferencyjnymi, hotelu, części sportowo- rekreacyjnej i mariny jachtowej. Projekt powstał w 2007 roku. Drugim tego typu opracowaniem jest **projekt zabudowy pasa startowego na osiedlu Zasp.** Projekt wykonany w roku 2012 w pracowni Atol Studio, we współpracy z Andrzejem Tołkinem i Katarzyną Gawron.

Oba niezrealizowane projekty pomimo różnego charakteru i czasu, w którym zostały opracowane to rozwiązania odważne i nowoczesne. Szczególnie druga z tych propozycji, będąca studium architektoniczno- urbanistycznym dosyć dużego obszaru emanuje „lekkością” i finezją budowania formy. W przedstawionym projekcie widać wyraźnie dbałość o wytworzenie odpowiedniego nastroju, a szczególnie w budowaniu nasyczonego, dynamicznego kolorytu oryginalnej formy tworzącej klimat przestrzeni.

Dorobek Doktoranta jest zróżnicowany, reprezentuje różny poziom i wymyka się poniekąd z ram kryteriów oceny. Jest to na pewno spowodowane niespotykanym „czasem”, w którym dochodziło do realizacji projektów (prawie 40 lat pracy musi na pewno weryfikować wartość niektórych opracowań).

Dostrzegam inwencję, którą wykazuje Doktorant w poszukiwaniu własnych, oryginalnych form artystycznej wypowiedzi, w której łączy świadomość wyobraźni plastycznej z wiedzą praktyczną w zakresie problematyki kształtowania środowiska przestrzennej aktywności człowieka, ale nie widzę tu czytelnie zaakcentowanej wizji i spójnego charakteru opracowywanych przestrzeni i obiektów.

DYDAKTYKA

Oceny dydaktyki dokonałem na podstawie przesłanego mi albumu pt.: "PRACA DYDAKTYCZNA."

We wstępie Doktorant opisuje swoją działalność dydaktyczną, którą rozpoczął w 1977 roku od asystowania dr Tadeuszowi Kobzdejowi prowadząc ćwiczenia z geometrii wykreślnej. Na tym stanowisku pracował do roku 1984. W roku 1999 podjął pracę wykładowcy przedmiotu geometria wykreślna na Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. W kolejnych latach prowadził zajęcia z przedmiotów: rysunek projektowy, dokumentacja techniczna (2006-2012), rysunek odręczny (2011-2015), ćwiczenia z technologii (2009-2014) i prawa budowlanego (2009-2016). Zajęcia prowadzone były na Wydziale Architektury i Wzornictwa, a także na Wydziałach Malarstwa, Grafiki i Rzeźby.

Prowadzone przez niego, w ramach zajęć przedmioty są różnorodne, ale świadczą o wszechstronnych umiejętnościach i dużej wiedzy praktycznej: technicznej i technologicznej Doktoranta.

Zajęcia prowadzone są w formie ćwiczeń polegających na budowaniu modeli obiektów realizującej się w rozpoznanym przez studenta środowisku oddziaływań fizycznych i estetycznych. Modelowanie może przybierać formę schematów funkcjonalnych, modeli graficznych, a w końcu materialnych - testujących wybrane cechy problemowe. Pozwala to w sposób racjonalny szukać rozwiązań funkcji, formy, konstrukcji, zastosowanych materiałów i technologii.

Wyszczególniona problematyka bazuje na programach wykładów z podstaw konstrukcji, mechaniki, materiałoznawstwa i technik wytwarzania, ergonomii, geometrii wykreślnej, rysunku technicznego jak również historii sztuki i architektury. Badana na strukturach przestrzennych, sposobie ich kształtowania pozwala tworzyć przestrzeń doświadczalną i eksperymentalną, w której studenci zaznajamiani są z materiałami i technologiami z obszaru sztuk projektowych. Pozwala na poszukiwanie związków formy z jej „fizycznością”. Uczy umiejętności rozpoznawania podstawowych związków formy z

materiałem, umiejętności zapisu geometrii projektowanego obiektu metodą tradycyjną lub za pomocą modelowania w materiale.

Są to dla mnie elementarne, aczkolwiek bardzo cenne w procesie edukacyjnym, aspekty poszukiwania, pozwalające na tworzenie narzędzi w warsztacie przyszłego Twórcy-Projektanta.

Prowadzone przez Pana Bogumiła Oświęcimskiego zajęcia mają wykształcić w studentach wrażliwość na znaczenie projektowanego obiektu, czy sytuacji oraz dbałość o kontekst w szerokim tego słowa znaczeniu w procesie projektowania. Studenci mają możliwość zapoznania się z szeroką panoramą różnorodnych, zjawisk i praktyk artystycznych, wykorzystujących sposoby "wizualizacji" przestrzenności form.

Podsumowując :

współistnienie i dwutorowość działalności Doktoranta, równoważność działań projektowych i dydaktycznych to cecha osobowości tego Projektanta. Kompleksowe, a nie wycinkowe rozumienie przestrzeni, które jest tak ważne już na etapie edukacji projektowej jest realizowane w pracy dydaktycznej Kandydata.

Poza tym istotnym aspektem dopełniającym całość pracy dydaktycznej jest praktyka projektowa Pana Bogumiła Oświęcimskiego. Związek praktyki i doświadczenia zawodowego z edukacją w dziedzinach projektowych i twórczych jest szczególnie pożądanym i ma również niebagatelny wpływ na jakość prowadzonych prac studenckich. I te przesłanki pozwalają mi mieć przekonanie, iż bogate doświadczenia zawodowe przekłada się w znaczący sposób na efekty pracy dydaktycznej.

KONKLUZJA

Po zapoznaniu się z materiałem, zaprezentowanym w niniejszym postępowaniu doktorskim, muszę stwierdzić, iż dorobek Bogumiła Oświęcimskiego jest zróżnicowany, reprezentuje różny poziom. Dostrzegam inwencję, którą wykazuje Doktorant w poszukiwaniu własnych, oryginalnych form artystycznej wypowiedzi, ale nie widzę tu spójnego charakteru opracowywanych przestrzeni i obiektów, co zrzucam jednak na karb czasu, prawie 40 lat funkcjonowania w zawodzie, który mocno weryfikuje dokonania twórcze...

Myślę, że najważniejsze cele i priorytety każdej pracy twórczej skupiają się wokół budowania spójnych całości o wzajemnych powiązaniach przestrzennych, funkcjonalnych oraz stylistycznych, kształtowania przestrzeni o wyraźnych cechach tożsamościowych, a także poszukiwania równowagi pomiędzy wartościami kreatywnymi i technicznymi.

Doceniam za to prowadzoną przez Doktoranta działalność dydaktyczną, gdzie bogate doświadczenia zawodowe przekładają się w znaczący sposób na efekty pracy dydaktycznej.

Konkludując...

Tym samym, uważam, że pomimo nielicznych zastrzeżeń zaprezentowana rozprawa doktorska pt. "Odręczny szkic jako wyraz i kontynuacja myśli twórczej, autorskie modyfikacje tworzenia rysunku perspektywicznego" autorstwa mgr inż. Bogumiła Oświęcimskiego, wartość twórczego i dydaktycznego dorobku, prezentowana postawa etyczna i całokształt działalności Kandydata spełnia wymagania art. 13 zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytułach w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późniejszymi zmianami).

To wszystko upoważnia mnie, aby czyniąc zadość wymaganiom procedury **poprzeć wniosek do Szanownej Rady Wydziału o nadanie Panu mgr inż. Bogumiłowi Oświęcimskiemu** pracownikowi Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku **stopnia doktora** w dziedzinie sztuk plastycznych, w dyscyplinie artystycznej: sztuki projektowe.

dr hab. Dariusz Kuźma prof. ndzw. UAP